Chirchiq Davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim nazariyasi va amaliyoti " kafedrasining navbatdagi 1-sonli ishlab chiqish yig'ilishi bayonnomasidan

KO'CHIRMA

Chirchiq shahri **2025-yil, 16-oktyabr**

QATNASHDILAR: kafedraning barcha a'zolari.

KUN TARTIBI:

1. 2025-yil 16-noyabr kuni "Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim nazariyasi va amaliyoti " kafedrasi o'qituvchisi T.I.Urmonovaning talabalariga "Maktabgacha bolalar psixologiyasi va psixodiagnostikasi" fanidan "Maktabgacha yoshdagi bolalari shaxsining shakllanishi" mavzusida "Maktabgacha ta'lim" yo'nalishi 3-bosqich MTT-23/4 guruh talabalari bilan o'tkazilgan ochiq ma'ruza mashg'ulotining muhokamasi..

ESHITILDI: Mazkur masala yuzasidan "Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim nazariyasi va amaliyoti " kafedrasi o'qituvchisi T.I.Urmonovaning talabalariga "Bolalar psixologiyasi va psixodiagnostikasi" fanidan "Maktabgacha yoshdagi bolalari shaxsining shakllanishi" mavzusida "Maktabgacha ta'lim" yo'nalishi 3-bosqich MTT-23/4 guruh talabalari bilan o'tkazilgan ochiq ma'ruza mashg'ulotining muhokamasi e'lon qilindi.

So'z p,f,d (DsC) T.L.Xurvaliyeva berildi.

O'qituvchi p,f,d (DsC) T.L.Xurvaliyeva so'zga chiqib, ochiq ma'ruza-mashg'ulot yuzasidan quyidagi fikrlarni bildirdi:

"Ma'ruza mashg'uloti "Og'zaki bayon", "Savol-javob', "Bizning kutuvlar", "Muammoli vaziyatlar","Xissiyotlar gapiradi" kabi bir qator metodlardan foydalangan holda o'tkazildi. Darsni oldingi o'tilgan mavzuni takrorlash uchun o'rtaga savollar tashlash bilan boshladi. Har bir mavzu yuzasidan tayyorlanib kelgan talabalar yordami bilan asosiy mavzuning mohiyatini ochishga harakat qildi. Bunda "Aqliy hujum" metodlaridan foydalanildi. Tayanch tushunchalarning mazmuni tahlil qilindi. Ma'ruza mashg'ulotida o'qituvchi oldiga qo'ygan maqsadga erishdi, deb hisoblayman."

SO'ZGA CHIQDILAR:

Kafedra o'qituvchisi E.M.Qodirova so'zi:

"Dars to'g'ri tashkil qilindi. Dars davomida berilgan muammoli vaziyatlar yuzasidan talabalar o'z fikrlarini bayon qilishdi. O'qituvchi esa ularni to'ldirib, xulosalab bordi. Umuman olganda, dars yaxshi o'tdi.".

Kafedra o'qituvchisi F.B.Xudayqulova so'zi:

"Talabalarning faolligi ularning ma'ruza mashg'ulotiga puxta tayyorgarlik ko'rganligini ko'rsatdi. Ayniqsa, o'qituvchining talabalar javoblariga bo'lgan e'tibori va ularni shu daqiqa o'zidayoq ballar bilan rag'batlantirib borishi e'tiborga loyiqdir".

Scanned with CamScanner

CHDPU "Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim nazariyasi va amaliyoti" kafedrasi o'qituvchisi Urmonova Toshxon Ibragimovna tomonidan o'tkazilgan ochiq dars yuzasidan

EKSPERT XULOSASI

Fan: "Maktabgacha bolalar psixologiyasi va psixodiagnostikasi"

Mashg'ulot turi: ma'ruza

Mavzu: "Maktabgacha yoshdagi bolalar shaxsining shakllanishi"

Kurs: 3-kurs; guruh: 23/4

Ta'lim yo'nalishi: "Maktabgacha ta'lim"

Mashg'ulot o'tkazilgan sana: 2025 yil 16 oktyabr

"Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim nazariyasi va amaliyoti" kafedrasi o'qituvchisi **Urmonova Toshxon Ibragimovna** 2025 yil 16 oktyabr kuni, 1-smena, 2-juftlikda 305-auditoriyada maktabgach ta'lim yo'nalishi 23/4-guruhiga "Maktabgacha bolalar psixologiyasi va psixodiagnostikasi" fanidan, "Maktabgacha yoshdagi bolalar shaxsining shakllanishi"mavzusida ma'ruza mashg'ulotidan ochiq dars o'tdi. Ochiq dars ishchi dastur va kalendar-tematik rejaga muvofiq tashkil etildi.

O'qituvchi mazkur fandan ma'ruza dars mashg'ulotini olib borishda barcha didaktik o'quv materiallaridan to'liq foydalandi. O'qituvchi ma'ruza mashg'ulotini olib borish jarayonida maktabgacha yoshdagi bolalarda shaxsining shakllanishi, unga ta'sir etuvchi omillar, pedagog va muhitning roli juda muhimligini ta'kidladi. Bugungi kunda barkamol avlodni tarbiyalashda uning shaxsiy "men" konsepsiyasini ilk yoshdan shakllantirish, inqiroz davridan muvaffaqiyatli olib o'tish, ijtimoiy hissiy sohasini rivojlantirishda "ijtimoiylashuv agentlari"ni ahamiyati haqida batafsil va asosli ma'lumotlar berdi.

Ma'ruza mashg'ulotini olib borgan o'qituvchi o'z fikrlarini ravon, aniq va ifodali tarzda yetkaza oldi. U mashg'ulotda talabalarni faollashtirishda "Aqliy xujum", "Bizning kutuvar", "Muammoli vaziyatlar", "Xisssiyotlar gapiradi" kabi interfaol metodlardan o'rinli foydalandi.

Dars taqdimot va tarqatma materiallar asosida olib borilib, unda Maktabgacha yoshdagi bolalar shaxsining shakllanishi haqida batafsil ma'lumotlar berildi.

Xulosa o'rnida shuni aytish joizki "Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim nazariyasi va amaliyoti" kafedrasi o'qituvchi Djalilova Shoira Chariyevna tomonidan o'tkazilgan ochiq dars yuqori darajada tashkil etilganligini e'tiborga olib, uni ijobiy baholayman.

UzDJTU "Sport psixologiyasi va pedagogikasi" kafedrasi professori pedagogika fanlari doktori (Dsc) **A.N.Shopulatov**

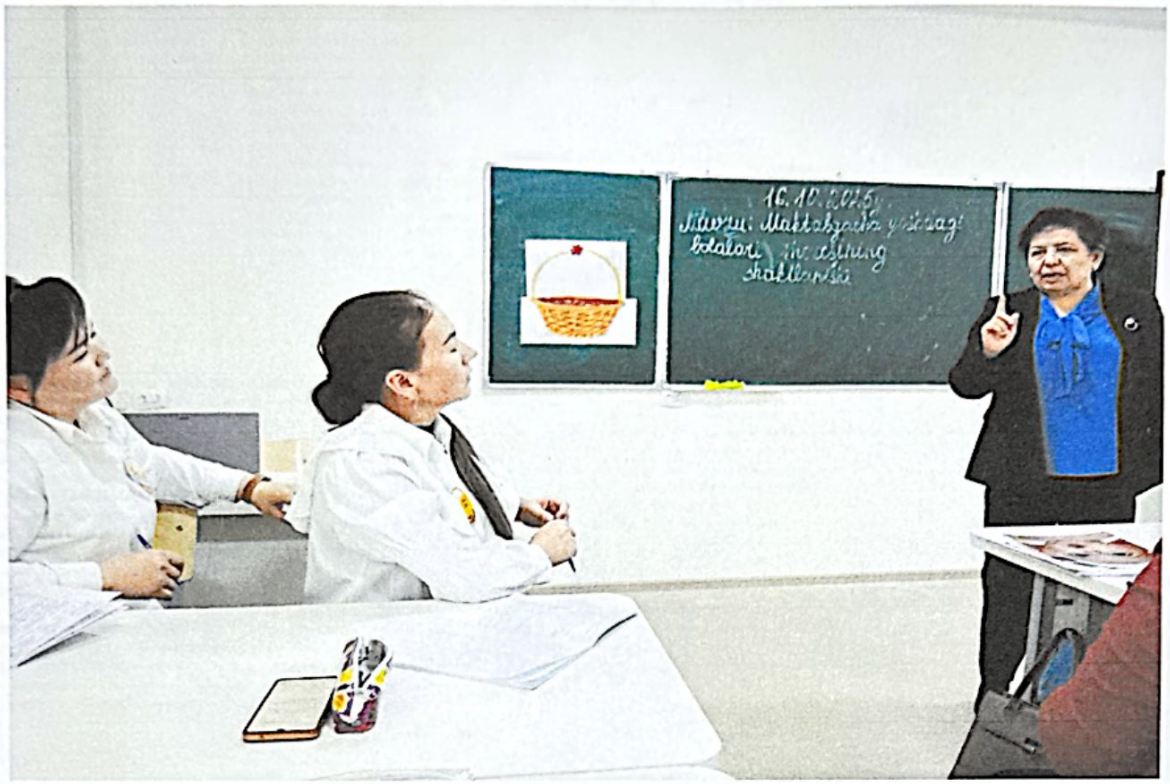
Scanned with CamScanner

Scanned with CamScanner

MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARI SHAXSINING SHAKLLANISHI MAVZUSIDAGI OCHIQ DARS JARAYONIDAGI LAVHALAR.

Scanned with CamScanner

Bolalarda notiqning taraqqiy etishi

Shaxsiy kompetensiya ("Men" konsepsiyasini yaratish). Shaxsiy kompetensiyani rivojlantirish orqali bola maktabgacha yoshda shakllanadigan va butun hayoti davomida takomillashib boradigan bir qator xususiyatlarni namoyish etadi. Bu kompetensiya bolaning o'z-o'ziga g'amxo'rlik qilish uchun mas'uliyatni o'z zimmasiga olish qobiliyatini hamda kundalik hayotini boshqarish va barqaror sog'lom turmush tarzini amalga oshirish mahoratini o'z ichiga oladi.

Bolalar hayotdagi o'z o'rnini biladilar, o'zlarining, shuningdek, boshqalarning farovonligi haqida g'amxo'rlik qilishga o'rganadilar. Bola mustaqil va u o'ziga ishonadi. O'zining kuchli va zaif tomonlarini biladi, ularni bartaraf etish ustida ishlay boshlaydi. U o'zining boshqalardan farqli tomonlarini tushunadi.
O'z g'oyalarini ilgari suradi va targ'ib qila oladi, o'zi uchun qaror qabul qilishni o'rganadi.

U qanday tanlashni biladi, o'z oldiga maqsadlar qo'yadi. O'z harakatlari uchun tashabbus va mas'uliyatni namoyon qiladi. O'zining yaxshi ko'rgan narsasi, qiziqishlari, his-tuyg'ulari bilan o'rtoqlashadi. O'sib borayotgan jismoniy, kognitiv, hissiy va ijtimoiy ehtiyojlarini qondiradi. O'z ehtiyojlarini bildiradi va ularni qondirishni biladi, o'zini boshqara oladi, sog'lom turmush tarzi qoidalariga, madaniy-gigiyenik tartib qoidalariga rioya qiladi, jismoniy tarbiya bilan shug'ullanadi, o'z salomatligi uchun mas'uliyatni namoyon qiladi.

Quyidagi test topshirig'ini bajaring:

Maktabgacha yoshdagi bolalar guruhini odamlar ijtimoiy birligining ilk pog'onasi, "kurtagi"- ushbu fikr qaysi olimga tegishli?
A) L.A.Lublinskaya
B) A.P.Pavlev
C) Ibn Sino
D) YA.L.Kolominskiy

2.Oiladi tarbiya berishdagi yondashuvning qanday turlari bor?
A)Avtoritar, liberal, demokratik
B)Ijtimoiy, xissiy, ahloqiy
C) Intellektual, estetik, mehnatiy
D)Jismoniy, individual, kichik guruhlarda

3.Maktabgacha yoshning oxirlarga kelib, ko'pchilik bolalarda aniq bir ..... qiziqishlar tarkib topadi. Nuqtalar o'rnini to'ldiring
A)sensor
B)psixomotor
C)moddiy
D) axloqiy

Qaysi yoshda bola'larning burch hissi – "nima yaxshiyo', "nima yomon" ligini anglashlari bilan ularning axloqiy tasavvurlari rivojlanadi?
A) Kichik maktabgacha yoshdagi
B) Katta maktabgacha yoshdagi
C) Go'dak yoshidagi
D)yosh davrida

Konformizm(lotincha konformis-o'lshashlik, mos kelishlik, moslashuvchanlik)-shaxsning hulq-atvori va fikr mulohazasini boshqa odamlarning talablariga, xulqiga muvofiq bo'lishi uchun uchun ularga moslashtirishga qaratilgan moyillik,uning mavjud holatga, hukmron qarash va fikr mulohazalariga moslashuvchanligi, ularga nisbatan sust munosabatni anglatadi. Umumiy qarorlarni qabul qilishda shaxsning faol ishtirok etishini taqazo etadigan, jamoaviy qadriyatlarni singdirib olish va shu tufayli o'z hatti-harakatlari va manfaatlarini va jamoa manfaatlari bilan uyg'unlashtirishni talab qiladigan jamoaviylikdan farqli o'laroq. konformizm deganda o'z nuqtai nazariga ega bo'lmaslik, zo'r ta'sir kuchiga andozalarga (m,ko'pchilik tan olgan e'tiborli kishining nuqtai-Nazari, tarixiy anana v.h.k) ko'r ko'rona ergashish, tevarak atrofdagi voqea hodisalarga tanqidiy munosabatda bo'lmaslik tushuniladi.Kundalik hayotda konformizm"moslashuvchanlik ma'nosida qo'llaniladi". ичик мактабгача ёшда ахлоқий баҳо эмоционал баҳо билан аралашиб кетади, яъни "яхши", "ёмон" мезонлари "ёқади", "ёқмайди" баҳолари билан аралашиб кетади. Ўрта мактабгача ёшга келиб, ўзига эмоционал баҳони тобелантирувчи ахлоқий тушунчалар асосий ўринга чиқади. Мактабгача ёшнинг охирги давларига келиб, бола бошқаларнинг хизмкишларидан келиб чикиб иш бажариши мумкин. Боланинг ахлоқий сифатлари шаклланишида намуна хисобланувчи катталар бевосита таъсир кўрсатади. Уч ёшида бола ўзини шахс сифатида англай бошлайди ва

Мактабгача ёшнинг охирги давларига келиб, бола бошқаларнинг хизмкишларидан келиб чикиб иш бажаришни мумкин. Боланинг ахлоқий сифатлари шаклланишида намуна хисобланувчи катталар бевосита ва бавосита таъсир кўрсатади. Уч ёшида бола ўзини шахс сифатида англай бошлайди ва мустакилликка интилади, ўзини катта ёр каторида кўришни истайди. Бу давр кўпинча 3 ёш инкирози деб ҳам аталади, бир қатор таҳкикотчилар, хусусан, Л.С. Виготский бу даврнинг белгиларини таснфлайди. Л.С. Виготский нафақат уни таснфлади, балки унинг асосини кўрсатиб берди, инкирознинг ижобий ва салбий томонларини изохлади.Инкирознинг дастлабки белгиси боланинг негативизми, яъни катталар томидан берилаётган ҳар қандай талабни бажаришдан бош тортади, унинг реакцияси талаб мазмунидан келиб чикмайди, балки талабнинг ўзига нисбатан бўлади.Уч ёшдаги инкирознинг иккинчи белгиси бу қайсарлик, бола бирор нарсани хоҳлагани учун эмас, балки у шуни талаб этгани учун бажаришнинг катъий туриб маъқулламади. чинчи белги терслигидир. Қайсарликдан фарқли равишда терслик кучли характерга эга. Ўз хоҳишларини бажартиришни талаб қилади.Тўртинчи белги ўзбошимчалик. Бола карор қабул қилишда мустакиллик бўлишини талаб қилади. Бундан ташқари, Л.С. Виготский иккинчи даражали белгиларни ҳам ажратиб кўрсатади: катъий норозилик, исён, мунтазам муаммоларни юзага келтириши, ҳақорат сўзларни кўллаши ва ҳ.к. Олим янгона фарзандли оила болаларида деспотизм шаклида, кўп болали оила болаларидан бошқа болаларга нисбатан кизганиш шаклида намоён бўлишини таъкидлайди.

Xotirani rivojlanritishda o'yin va mashqlarning roli

Tanishing, bular Mariya, Bibianna, Mersedes va Xuanna. Ha, ularning ismlari bizning taraflarda uchramaydi. Rasmdagi to'rtala qizning kiyimlari, ismlari va qo'llaridagi narsalarni 90 soniya davomida eslab qolishga harakat qiling.

Diqqat qiling.Keyin esa quyidagi savollarga javob bering:
1.Sochini ikkita qilib o'rib olgan qiz kim?
2.Mariyami yoki Bibianna?
3.Oq bavonejka va oq paypoqli qizning ismi nima?
4.Qaysi qiz yo'l-yo'l (poloska) ko'ylakda?
5.Qizlarning qaysi biri avqat cho'mich ushlab olgan?
6.Mersedesmi yoki Xuannami?
7.Qizlarning qaysi birini sochi uzun?

"Mehmon-mehmon?", "Tug'ilgan kun", "Oltin so'zlar", "Siz menga yoqasiz, chunki..", "Avtobusda", "Radio", "Xushmuomilalik vaqti".

Mavzu yuzasidan savollar

1.Maktabgacha yoshdagi bolalari shaxsining shakllanishini tahlil qiling.

2. Ilk yoshda bola shaxsining shakllanishi (1-3 yosh)ni tavsiflang.

3.Kichik va o'rta maktabgacha yoshda shaxsning shakllanishi(3-5 yosh)ni tahlil qiling.

4.Maktabgacha yoshdagi bolalar shaxsining shakllanishida qanday o'zgarishlar ro'y beradi?

5. Maktabgacha yoshdagi bolalar shaxsining shakllanishida oila bilan qanday hamkorlik ishlari amalga oshiriladi?

Uyga vazifa :

1.Mavzuni tahliliy o'qib, o'rganing.
2.Tahliliy konspekt yozing.
3.Maktabgacha yoshdagi bolalar shaxsini rivojlantirishga yordam beruvchi o'yin-mashqlariga maktabgacha yoshdagi bolalar uchun namuna tayyorlang .

Foydalanilgan adabiyotlar
1.G'oziev E. Umumiy psixologiya. 1-kitob. – T.: Universitet, 2002.
2.Nishonova Z.T, Alimova G.K. "Bolalar psixologiyasi va uni o'qitish metodikasi" 2005 y
3.Z.T.Nishonova,G.Halimova, AG'Turg'unboyeva, M.X.Asqarova "Bolalar psixologiyasi va psixodiognostikasi" T-2017
4.Davletshin M.G. Obshaya psixologiya T. 2002

Scanned with CamScanner

Maktabgacha yoshdagi bolalari shaxsining shakllanishi.

O'qituvchi Urmonova T.I.

Reja
1.Ilk yoshda bola shaxsining shakllanishi (1-3 yosh).
2.Kichik va o'rta maktabgacha yoshda shaxsning shakllanishi(3-5 yosh).
3.Maktabgacha yoshdagi bolalar shaxsining shakllanishi
4. Maktabgacha yoshdagi bolalar shaxsining shakllanishida oila bilan hamkorlik ishlari

Maktabgacha yoshidagi bolalar shax sining shakllanishiga ko'ra, bu davrniuch bosqichga ajratish mumkin:

Birinchi davr - bu 3-4 yosh oraligida bo'lib, bola emotsional jihatdan o'z-o'zini boshqarishning mustahkamlanishi bilan bog'liqdir;

Ikkinchi davr - bu 4-5 yoshni tashkil qilib axloqiy o'z-o'zini boshqansh bilan bog'liqdir;

Uchinchi davr - shiixsiy ishchanlik va tadbirkorlik xususiyatining shakllanishi bilan xarakterlanadi.

Maktabgacha davrda axloqiy tushunchalari

Maktabgacha davrda axloqiy tushunchalari borgan sari qat'iylasha boradi. Axloqiy tushunchalar manbai sifatida, ularning ta'lim-tarbiyasi bilan shug'ullanayotgan kattalar, shuningdek, tengdoshlari sabab bo'lishi mumkin.

Axloqiy tajribalar asosan muloqot, kuzatish, taqlid qilish jarayonida, kattalaring ayniqsa, onalarning maqtovi va tanqidlari ta'sirida o'tadi va mustahkamlanadi

Bola doimo baho, ayniqsa maqtov olishga harakat qiladi. Bu baho va maqtovlar bolaning muvaffaqiyatga erishishga bo'lgan harakatlarining rivojlanishida, shuningdek, uning shaxsiy hayoti hamda uning kasb tanlashida ahamiyati juda kattadir.

Maktabgacha yosh davri bolalari uchun kattalar beradigan baho juda muhim. Bolalar birinchi navbatda ma'naviy axloq me'yor va qoidalarini, o'z majburiyatlariga munosabat, kun tartibiga rioya etish, hayvon va narsalar bilan muomila qilish me'yorini egallaydilar. Binday me'yorlarni egallash bu yoshdagi bolalar uchun qiyin hisoblanib, ularni yaxshi o'zlashtirishi uchun suyuetli-rolli o'yinlar yordam berishi mumkin.

Maktabgachai yoshining oxirlariga kelib, ko pchilik bolalarda aniq bir axloqiy qarashlar tarkib topadi, shuningdek, odamlarga munosabat bilan bog'liq bo'lgan shaxsiy sifatlardan kishilarga nisbatan diqqat-e'tiborli, mehribon bo'lish xususiyati ham shakllanadi. Katta yoshdagi bolalar ko'p hollarda o'z xatti-harakatlari sabablarini tushuntirib bera oladilar.

3-3,5 yoshlar oralig'ida bolalar o'zlarining muvafifaqiyat va muvaffaqiyatsizliklariga o'z munosabatlarini bildiiadilar va bu munosabat, asosan, ularning o'zlariga beradigan yuqori baholari asosida shakllanadi. 4 yoshli bolalar esa o'z imkoniyatlarini real baholay oladilar Lekin, 4-5 yoshli bolalar hali shaxsiy xususiyatlarini idrok etishga va baholashga qodir emaslar, shiningdek o'zlari haqida ma'lim bir xuloisani bera olmaydilar.

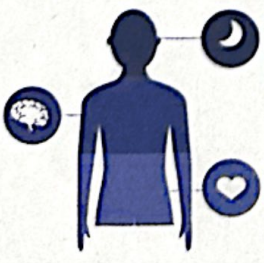
Kichik va o'rta maktabgacha yoshida bola xarakterining shakllanishi davom etadi.U asosan, bolalaning kattalar xarakterini kuzatishlari asosida tarkib topadi. Shu yillardan boshlab, bolada ahamiyatli hisoblangan - iroda, musstaqillik va tashabbuskorlik kabi ahamiyatli shaxsiy xususiyatlar rivojlana boshlaycli. U katta maktabgacha yoshida bola atrofidagi odamlar bilan turli faoliyatlarda muloqot va munosabatlarga kirishishga o'rgana boshlaydi

Maktabgacha yoshidagi bolalarda yoqimli va yoqimsiz his-tuyg'ular g'oyat kuchli va juda tez namoyon bo'ladi. Bu yoshdagi bolalarning his tuyg'ulari ko'p jihatdar ularni organik ehtiyojlarining qondirilishi va qondirilinasligi bilan bog'liqdir. Bu ehtiyojlarning qondirilmasligi sababli bolada noxushlik (yoqimsiz), norozilik, iztiroblanish tuyg'ularini qo'zg'oladi. Katta maktabgacha yoshidagi bolalarning burch hissi – "nima yaxshiyu", "nima yomon" ligini anglashlari bilan ularning axloqiy tasavvurlari rivojlanadi.

Oila bilan hamkorlik ishlari

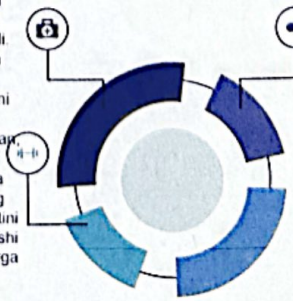
Maktabgacha yoshidagi bolalamiag oila a'zolariga bo'lgan munosabatlari o'g'il va qiz bolalardii farqlanadi. Masalan, o'g'il bolalar qizlarga nisbatan ko'proq o'z jinsidagi oila a'zolari - otasi, akasi, bobosiga o'zini yaqin tutadi. Oilaning bola shaxsi shakllanishi va rivojlanishidagi o'rni beqiyos ekan, oila a'zolari bolaning psixik rivojlanishini ta'minlash uchun oilada sog'lom munosabatlar muhitini yaratishlari lozim, tarbiyachining eng asosiy yordamchisiga aylanishlari kerak.

YA.L.Kolominskiy maktabgacha yoshdagi bolalar guruhini odamlar ijtimoiy birligining ilk pog'onasi, "kurtagi" deb hisoblaydi. Bolalar o'z tengdoshlari jamoasiga intiladilaf.

Oiladagi "avtoriteir" muhit bolalarga nisbatan haddan tashqari ta'qiqlarning ko'pligi bilan xarakterlanadi. Shu narsa aniqlanganki, "avtoritar" va "demokratik","liberal" oilalarda tarbiyalanuvchi bolalarning shaxsiy xususiyatlarida Tubdan farq mavjud bo'ladi.

Xayotning 3-yili o'zini-o'zi anglash rivojidagi muhim bosqich bo'lib hisoblanadi. Chunki bu davrda bolada predmetga mahkam biriktirib qo'ygan harakatni asta-sekin undan ajrata boshlaydi.Bu hodisa birdan o'z-o'zidan ro'yobga chiqmaydi. Uning amalga oshishiga sabab bolaning avvalgi predmetli harakatini yaingi sharoitlarda bajarishi va uni boshqapredmetlarga ko'chirishidir.

"Men o'ynayapman", "Men o'tiribman", "Men ovqat yeyapman" degan gaplami hamda "o'zim" degan so'zni 3 yoshli bolaning nutqida tez-tez uchratishimiz mumkin. O'zini uchinchi shaxs olmoshi bilan ifodalashdan "men" olmoshini ishlatishga o'tishi ilk bolalik davrining eng muhim yutuqlaridan biridir L.I.Bojovich ilk bolalik davrining oxiriga kelib paydo bo'luvchi "Men" tizimi va uning yuzaga keltiradigan mustaqil harakat qilish ehtiyoji, o'z "Men"ini ro'yobga chiqarishi, namoyon etish ehtiyoji ushbu davrda joizaga keluvchi eng markaziy yangi tuzulma, deb aytadi.

Scanned with CamScanner

Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalar шахсининг шаклланиши

Reja.

1.Ilk yoshda bola shaxsining shakllanishi (1-3 yosh).

2. Kichik va o‘rta maktabgacha yoshda shaxsning shakllanishi(3-5 **yosh).**

Scanned with CamScanner

Maktabgacha yoshidagi bolalar shaxsining shakllanishiga k o'ra, bu davrni uc bosqichga ajratish mumkin:

- - birinchi davr - bu 3-4 yosh oralig'ida bo'lib, bola e mosional jihatdan o'z-
- o'zini boshqarishning must ahkamlanishi bilan bog'liqdir;
- - ikkinchi davr - bu 4-5 yoshni Tashqil qilib axloqiy o' z-o'zini boshqarish;
- -.
- uchinchi davr esa shaxsiy ishchan va tadbirkorlik xususiyaning shak shi bilan harakterlanadi

Scanned with CamScanner

- 3-

  3,5 yoshlar oraligida o’zlarining muvaffaq

  iyat va muvaffaqiyatsizliklariga o’z

- munosabatlarini bildiradilar va bu mun

  osabat, asosan, ularning o’zlariga berad

  igan baholari asosida shakllanadi. .

- 4 yoshli bolalar esa o’z imkoniyatlariii real bah

  olay oladilar

Scanned with CamScanner

- Maktabgacha yosh davri bolalari uchu n kattalar beradigan baholari juda mux im. Bolalar birinchi navbatda ma'navi y axloq me'yor va qoidalarini, o'z maj buriyatlariga munosabat, kun tartibiga rioya etish, hayvon va narsalar bilan m uomala qilish me'yorini egallaydilar. Bunday me'yorlarni egallash bu yoshd agi bolalar uchun qiyin hisoblanib, ula rni yaxshi o'zlashtirishi uchun syujetl i-
rolli o'yinlar yordam berishi mumki n.

- Maktabgacha yoshining oxirl ariga kelib, ko'pchilik bolalarda aniq bir axloqiy qarashlar tarki b topadi, shuningdek, odamlarg a munosabat bilan bog'liq bulga ya shaxsiy sifatlar ham shakllan adi. Kishilarga nis- batan diqqat - e'tibor, mehribon bo'lishi x ususiyatidir. Katta yoshdagi bolalar ko'p
- hollarda o'z xatti- harakatlari sabablarini tushuntir ib bera oladilar

Scanned with CamScanner

Bu motivlar ilk bolalik davridan boshlanib, yuza ga keladigan bolalarning tabiiy qiziquvchanligi o'r nida paydo bo'ladi. o'zini namoyon qilish motivlari ham bu yoshda yaqqol n amoyon bo'ladi.

- Bu motiv, asosan, bolalarni ng syujetli-
rolli o'yinlarda asosiy rolni egallashga, boshqalar ustid an rahbarlik qilishga, muso baqaga kirishishga qo'rqma sligida, nima bo'lganida ha m yutishga harakat qilishla rida ko'rinadi.

Scanned with CamScanner

Maktabgacha yoshidagi davrd
ı bolalarda muloqotning yangi
notivlari yuzaga keladi.

J shaxsiy va ishbilarmonlik
notivlaridir.

Shaxsiy muloqot motivlari bu
bolaning tashvishga solayotg
ın ichki muammolari bilan b
›g'liq, ishbilarmonlik motivla
i esa u yoki bu ishni bajarish
bilan bog'liq bo'lgan motivlar
lir.

• Bu motivlarga asta-
sekinlik bilan bilim, ko'nikm
a va malakalarni egallash bil
an bog'liq bo'lgan o'qish mo
tivlari qo'yiladi.

Scanned with CamScanner

- Axloqiy tajribalar asosan muloqot, kuzatish, gaqlid qil ish jarayonida, shuningdek, kattalarning ayniqsa, onalarn ing maqtovi va tanqidlari
- ta'sirida o'tadi va mustahk amlanadi, Bola doimo bah o, ayniqsa maqtov olishga
- harakat qiladi.

- Bu baho va maqtovlar bolani g muvaffaqiyatga erishishga o'lgan harakatlarining rivoj nishida, shuningdek, uning
- shaxsiy hayoti hamda unin

kasb tanlashida ahamiyati juc kattadir.

Scanned with CamScanner